

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobkyně: **nezletilá S. H.**, zastoupena L. H., právně zastoupena advokátkou Mgr. Veronikou Altnerovou, Eliášova 266/3, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2025, čj. KUOK 20005/2025, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 7. 5. 2025, čj. 65 A 35/2025-21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Popis věci a dosavadní průběh řízení

[1] Matka žalobkyně (*stěžovatelky*) podala jako její zákonná zástupkyně žádost o povolení jejího přestupu ze základní školy v obci Kralupy nad Vltavou do základní školy v obci Brodek u Přerova. Přestup byl povolen rozhodnutím ředitelky základní školy ze dne 22. 1. 2025. Proti tomuto rozhodnutí podal otec stěžovatelky jako její zákonný zástupce odvolání, odůvodněné nesouhlasem otce s přestupem na Základní školu Brodek u Přerova.

[2] V záhlaví označeným rozhodnutím Krajský úřad Olomouckého kraje (*žalovaný*) zamítl odvolání pro subjektivní nepřípustnost. Právo podat odvolání totiž náleží pouze účastníkovi, kterému rozhodnutím vznikla újma. V dané věci však bylo žádosti stěžovatelky zcela vyhověno.

[3] Stěžovatelka, zastoupená otcem, napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (*krajský soud*), který ji nyní napadeným usnesením odmítl z důvodu zjevného nedostatku aktivní legitimace. V žalobě totiž chybělo

tvrzení o negativním dopadu rozhodnutí do právní sféry stěžovatelky: podstatou argumentace byl pouze tvrzený zásah do rodičovských práv otce, k jehož řešení však jsou příslušné civilní soudy, nikoliv soudy správní.

Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika stěžovatelky

[4] **Stěžovatelka** v kasační stížnosti uvádí, že ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem nebyla tvrzena ani prokázána její vůle k přestupu na jinou základní školu. Prokázán naopak byl nesouhlas jejího otce, a to již v prvním stupni správního řízení. Stěžovatelka vědomě neučinila předmětem řízení to, zda je pro ni výběr nové základní školy pozitivní, či negativní, jelikož si uvědomuje, že tato otázka je věcí dohody rodičů, případně opatrovnického soudu. Správní řízení bylo zatíženo vadou, jelikož žalovaný sice uznal nesouhlas zákonného zástupce stěžovatelky, nezabýval se však jeho vlivem na zákonnost rozhodnutí. Stěžovatelka rovněž uvádí, že krajský soud žalobu odmítl nezákonně, jelikož její podstata spočívala v nesouhlasu stěžovatelky s přestupem na jinou základní školu. Vůle nezletilé se totiž dle občanského zákoníku tvoří přes její zákonné zástupce a v posuzovaném případě nebyla doložena dohoda zákonných zástupců ani rozhodnutí opatrovnického soudu. Negativní dopad popsané nezákonnosti do sféry stěžovatelky představuje samotná absence řádného projevu vůle.

[5] **Žalovaný** ve vyjádření uvedl, že se ztotožňuje s napadeným usnesením. Zdůrazňuje, že rozhodnutím o povolení přestupu může být na veřejných subjektivních právech dotčeno pouze dítě. Neshody rodičů o záležitostech dítěte nemohou být řešeny před správními soudy, protože práva rodičů nelze ztotožňovat s právy dítěte. Žalovaný též upozorňuje, že byl v době rozhodování v dobré víře. Po ředitelce školy prý nelze požadovat, aby v každém jednotlivém případě žádala doložení souhlasu obou rodičů. Žalovaný rovněž popírá, že při rozhodování o přestupu stěžovatelky věděl o nesouhlasu jejího otce.

[6] V **replice** stěžovatelka upozorňuje na obsah sdělení, které zaslal žalovaný jejímu otci dne 4. 2. 2025 v reakci na jím vyjádřený nesouhlas s přestupem. V dokumentu bylo uvedeno, že matka stěžovatelky v žádosti o přestup vyplnila kontaktní informace otce. Následovalo poučení, že v případě jeho nesouhlasu se lze proti rozhodnutí odvolat. Z uvedeného dle stěžovatelky vyplývá, že žalovaný nebyl při rozhodování v dobré víře a o nesouhlasu otce věděl.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] V posuzovaném případě je stěžejní, zda byla stěžovatelka legitimována k podání žaloby proti napadenému rozhodnutí. Právě absencí žalobní legitimace totiž krajský soud odůvodnil odmítnutí žaloby. Proto také přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost odmítnutí žaloby, kterým se bude NSS níže zabývat.

[8] Procesní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je upravena v § 65 odst. 1 s. ř. s., podle nějž *„kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti,*

pokračování

nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.“ Předpokladem aktivní legitimace je tedy mimo jiné tvrzení žalobkyně, že byla zkrácena na svých veřejných subjektivních právech. Judikatura zdejšího soudu k tomu doplňuje, že netvrdí-li žalobkyně dotčení na svých právech vůbec nebo je-li takové dotčení z povahy věci vyloučeno, soud žalobu odmítne. Z uvedeného též vyplývá nemožnost podat ve správním soudnictví žalobu v zájmu ochrany práv třetích osob (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, čj. 8 As 47/2005-86, č. 1764/2009 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2022, čj. 2 As 11/2019-109).

[9] Přezkumem rozhodnutí v řízení o přestupu nezletilého na jinou školu se zabýval rovněž Ústavní soud. V usnesení ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16, zdůraznil, že *„ve správním řízení, jehož předmětem je rozhodování o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání, je účastníkem řízení pouze dítě, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku k zápisu do základní školy. Rozhodnutím ředitele základní školy o přijetí dítěte ke vzdělávání může být dotčeno pouze právo dětí na vzdělávání, veřejné subjektivní právo rodičů tudíž nemůže být dotčeno, neboť rodiče nejsou účastníky tohoto řízení.“* Dále také dodal, že *„právo na vzdělávání a školské služby náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (rodičům). Stěžovatel proto nemohl být účastníkem řízení o přijetí své dcery do základní školy.“*

[10] Nyní posuzovaná věc je přitom s právě citovaným případem takřka totožná. Nezletilá stěžovatelka podala v zastoupení svou zákonnou zástupkyní (matkou) žádost o přestup na jinou základní školu. Žádosti bylo plně vyhověno a stěžovatelka byla na základní školu přijata. Následně se proti rozhodnutí odvolala, tentokrát však v zastoupení svým zákonným zástupcem (otcem). Podstata argumentace stěžovatelky byla stejná v řízení o odvolání, v žalobě i v kasační stížnosti – tvrdila nezákonnost rozhodnutí pro nesouhlas otce s přestupem na jinou základní školu.

[11] Již výše však zdejší soud vysvětlil, že žalobu proti rozhodnutí je nutno odmítnout, netvrdí-li stěžovatelka zkrácení na svých právech. Ve světle zmíněné judikatury by tedy žaloba v posuzované věci mohla být úspěšná, tvrdila-li by stěžovatelka konkrétní zásah do svých veřejných subjektivních práv. Stěžovatelka však pouze opakuje argumentaci založenou na zásahu do práv jejího otce, který nebyl účastníkem správního řízení. Uvádí-li, že absence řádného projevu vůle je sama o sobě negativním dopadem do její právní sféry, mýlí se. Nelze totiž zaměňovat příčinu (absenci projevu vůle) s negativním následkem, který stěžovatelka vůbec nekonkretizovala. Negativní dopad rozhodnutí není zdejšímu soudu zřejmý ani ze spisu, z něž vyplývá pouze to, že žádosti stěžovatelky bylo vyhověno a napadené rozhodnutí tak má z jejího pohledu pozitivní povahu. Procesní vada, pro kterou byla žaloba odmítnuta, tedy spočívá v nevysvětlení negativních následků zmíněné vady pro samotnou stěžovatelku.

[12] Ze spisu je současně patrné, že podstatou sporu ve skutečnosti není zásah do práv stěžovatelky, nýbrž spor jejích rodičů o rozhodování v záležitostech nezletilé. Otec stěžovatelky tedy jejím prostřednictvím po zdejším soudu fakticky požaduje, aby posoudil, zda byla řádně projevena vůle k podání žádosti o přestup na jinou školu. Jak již ale NSS ve své judikatuře upozornil, uvedenou otázku nejsou oprávněny rozhodovat správní soudy. Soulad projevu vůle nezletilé s občanským zákoníkem musí rodiče stěžovatelky řešit v případném řízení před civilními soudy. Právě ty jsou totiž na rozdíl od správních soudů povolány k posuzování těchto otázek (srov. rozsudek ze dne 31. 3. 2016, čj. 4 As 281/2015-32, bod 27, rozsudek ze dne 31. 3. 2016, čj. 4 As 280/2015-36, bod 27, či rozsudek ze dne 15. 12. 2021, čj. 2 As 35/2021-40).

[13] NSS proto uzavírá, že správní orgány správně posoudily nedostatek aktivní legitimace stěžovatelky k napadení rozhodnutí o přestupu na jinou školu a krajský soud následně žalobu správně odmítl. Závěry soudu a správních orgánů jsou zcela v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu a Ústavního soudu.

Závěr a náklady řízení

[14] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky je nedůvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[15] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu